

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

LODEWIJK XV, DE WELBEMINDE

LODEWIJK XV regeerde niet zo lang als zijn voorganger, maar toch nog altijd zestig jaar. Het was een bewogen regering die zware gevolgen met zich sleepte. Het was echter ook een interessante regering, want de Fransen uit de achttiende eeuw waren zeer actief. Zij hadden een grote werklust en waren dol op nieuwigheden. Ik bedoel hier wel degelijk de Franse burgers en niet bepaald de koning.

1. — DE KONING

TOEN Lodewijk XV in 1723 meerderjarig werd verklaard, was hij nog maar 14 jaar oud. Hij stond bekend als zijnde de mooiste jongeling van het koninkrijk. Men hield van hem. Hij werd een zeer mooie man: groot, krachtig en intelligent. Er was echter een keerzijde aan die schitterende medaille... hij was lui, geblaseerd en cynisch. Met zinken sprak hij over operaties en met grijsaards over begrafenisplechtigheden! Hij luisterde aan de deuren en amuseerde er zich mee, privébriefven te onderscheppen en ze in enveloppen met andere adressen te steken. Een echt koninklijk tijdverdrijf, nietwaar? Men beweert dat Lodewijk XV op zekere dag verklaarde: «Après nous le déluge!»: Na ons de zondvloed.

2. — MARKIEZIN DE POMPADOUR

LODEWIJK XV was een slecht echtgenoot en een slechte vader. Zijn vrouw, Maria Leczinska, die zeven jaar ouder was dan hij en hem veel kinderen schonk, telde niet mee! De koning liet de regering in de handen van zijn favoriete. Lange jaren werd de politiek van Frankrijk gedirigeerd door Antoinette Poisson, de grote favoriete van de koning die geschiedenis maakte onder de naam Markiezin van Pompadour.

3. — EN ZIJN MINISTERS

LODEWIJK XV had ministers, zelfs bekwame ministers die zeer goed inzagen, dat Frankrijk regelrecht naar de afgrond gleed, en dat de financiën alles behalve schitterend waren. Lodewijk XV stuurde hen steeds de laan uit op het ogenblik dat zij iets verwezenlijkten! Zijn eerste premier was kardinaal Fleury, zijn oud leraar. Fleury was een braaf en vreedzaam man die als principe had: «geen zaken»! Fleury stierf in 1743.

4. — MACHAULT

IN 1749 vertrouwde Lodewijk XV de financiën van het koninkrijk toe aan Machault d'Arnouville, een zeer bekwame man. Machault trachtte de Staatsschulden af te lossen en hij eiste van alle Fransen een regelmatige belasting. Maar het Parlement van Parijs aanvaardde dit niet. Wat zou de koning doen? Machault steunen?

5. — PONTOISE

HOE verwonderlijk ook, de koning steunde Machault. Hij liet de leden van zijn Parlement naar Pontoise, op 35 kilometer van Versailles, verbannen. Hij meende dat de heren daar zouden nadenken en inzien dat hun oppositie absurd was. Te Parijs interesseerde men zich heel erg voor de zaak. Als er een postkoets uit Pontoise te Parijs toekwam, vroegen de Parijzenaars: «Hoe is het bij jullie?» Maar de mensen van Pontoise wisten helemaal niets en daarvan komt de uitdrukking «Encore un qui revient de Pontoise!» m.a.w. nog één die niets weet! Indien de koning stand hield, kon hij alles redden. Maar helaas, Machault stond niet in de gunst van madame de Pompadour en in 1754 werd hij naar huis gestuurd!